

**Управління культури миколаївської облдержадміністрації
Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. Лягіна**

Творчо-обдаровані діти та бібліотека

(дайджест за матеріалами фахових видань та Інтернет – ресурсів)

**Миколаїв
2012**

Людське художнє мислення, здатність до творчості - найбільший дар природи. Дуже важливо розуміти, що даром цим природа наділяє кожную людину. Але так само очевидно й те, що свої дари вона порівну не ділить і когось нагороджує щедро, не економлячи, а когось обходить стороною. Обдарованим же прийнято називати того, чий дар явно перевершує якісь середні можливості, здібності більшої частини людей.

Ідея нерівномірності цього розподілу цілком очевидна, однак не всі з нею згодні. Якось, сміючись, Монтень помітив, що з усіх здібностей Бог найбільш справедливо розподілив розумові - бо ніхто не скаржиться на їх недолік.

Багато фахівців називають обдарованістю генетично обумовлений компонент здібностей. Цей генетично обумовлений дар значною мірою визначає як кінцевий підсумок (результат розвитку), так і темп розвитку. Зовнішнє оточення, або, як кажуть у фаховій літературі, середовище і виховання або пригнічують його, або допомагають цьому дару розкритися. І, подібно до того, як ювелір може перетворити природний алмаз в розкішний діамант, сприятливе навколишнє середовище і кваліфіковане педагогічне керівництво здатні перетворити цей природний дар у видатний талант.

Кожна обдарована дитина - індивідуальність, яка потребує особливого підходу. Сприяння реалізації обдарування вимагає організації особливого середовища, зокрема, спеціальної освіти, яка виходить за межі навчання у звичайній школі.

Головною метою роботи дитячої бібліотеки з обдарованими дітьми є створення умов для формування високо-інтелектуальної, активної, творчої особистості.

Для досягнення поставленої мети система роботи з обдарованими дітьми має бути органічною сукупністю змісту, методів, форм, прийомів та засобів, які ставлять дитину в умови суб'єкта творчої діяльності й забезпечують формування її особистості як творця.

Найважливішим в організації роботи з обдарованими дітьми є створення загального «поля креативності», яке сприяє розвитку їх творчих здібностей.

Дайджест «Творчо-обдаровані діти та бібліотека», підготовлений за матеріалами фахових видань та Інтернет – ресурсів, адресується спеціалістам бібліотечної справи та всім, кого цікавить розвиток, впровадження та досвід колег по роботі з творчо – обдарованими дітьми.

Бородина, В. А. Летняя школа чтения / В. А. Бородина // Школьная библиотека. – 2011. - № 4. С. 42-49.

Це фрагменти книги доктора педагогічних наук, професора Санкт - Петербурзького університету Валентини Олександрівни Бородіної «Літня школа читання: заочна творча лабораторія» .

За словами автора, ця книга - « ... своєрідна творча лабораторія річної школи читання в бібліотеках ... ». Автор підкреслює, що « ... саме школи, а не організація читання влітку. Це школа навчання, виховання, розвитку, соціалізації і спілкування в світі Читання ... ».

У статті ви знайдете методичні рекомендації для розробки програм літніх шкіл читання.

Ганзикова, Г. С. Детская одаренность / Г. С. Ганзикова // Современная библиотека. – 2011. - №7. – С. 74-77.

Моє занурення в проблему дитячої обдарованості та її розвиток в бібліотеках почалося ще в 1990-і рр. і було обумовлено актуальністю проблеми і професійними завданнями як викладача спеціальних «дитячих» дисциплін. Вивчалася різноманітна наукова література, аналізувався цікавий досвід бібліотечної практики за публікаціями, звітними документами і методичними виданнями бібліотек. В останні роки мене живить новою інформацією Інтернет, у тому числі сайти бібліотек.

Почну з нестереотипного досвіду роботи на прикладі трьох бібліотек з розвитку обдарованості у дошкільників. Для цих малюків не потрібна ніяка вузька спеціалізація, більш того, вона може бути небезпечною (за винятком, може бути, тільки музики, гімнастики чи балету і фігурного катання). А далі неодмінно станемо орієнтуватися на принцип п'яти «С», особливо в підлітковому віці, переконуючи кожного вихованця в тому, що йому потрібні самоорганізованість, самоосвіта, самовиховання і саморозвиток своєї особистості.

Бібліотеки, про які йдеться в цій статті, були в авангарді. У них усіх дітей вважали потенційно талановитими.

Ганзикова, Г. С. От творческого чтения – к творческой личности / Г. С. Ганзикова // Современная библиотека.-2010. - №8. – С.94-95.

Роботи І.І. Тихомирової відрізняє високий науково-теоретичний рівень, вмiла актуалiзацiя постановки дитячого дошкiльного та шкiльного читання в нашiй краiнi. А оскiльки в новому столiттi проблем в цiй

області додалося, то вихід у світ двотомника, присвяченого теорії і практиці бібліотечної діяльності з виховання талановитого читача, безперечно, має підвищену науково - теоретичне та практичне значення (Тихомирова, И. И. Как воспитать талантливого читателя: сб. статей: в 2 ч. Ч. 1. Чтение как творчество. Ч. 2. Расти́м читателя-творца.– М.: Русская школьная библиотечная ассоциация). Вникнути в зміст кожної з книг, зрозуміти позицію автора - упорядника - означає взяти в руки компас, який поведе найнадійнішими і перевіреними шляхами до виховання читача - творця і людини – творця.

У статті ви зможете більш детально дізнатися про зміст книги та будете, як автор каже, «...всецело посвящены качеству чтения детей и возвышению его до уровня творчества».

Гутина, Г. И. Воспитательный досуг в детских библиотеках [Электронный ресурс] /Г. И. Гутина // Организация воспитательного досуга детей и подростков на базе школьных библиотек. – Режим доступа: <http://matra3707.narod.ru/docs.htm>, свободный. - Загл. с экрана.

Одна з важливих завдань нашого суспільства - виховання підростаючого покоління.

У зв'язку з цим, в даний час особливо актуальна організація виховного дозвілля дітей, що сприяє розвитку їх духовної культури, самостійного мислення, художнього смаку, високих моральних якостей, а також виходячи з актуальних проблем (збереження навколишнього середовища і становлення демократичного суспільства): формування екологічної свідомості і громадянських якостей. У цьому плані багатющі можливості у дитячих бібліотек, широко відвідуваних і улюблених дітьми.

Важко переоцінити значення виховної дозвіллевої діяльності з дітьми, яка проводиться в бібліотеках. Для її розширення потрібні нові методичні матеріали, прийнятні для бібліотек, нові творчі ідеї, нетрадиційні педагогічні прийоми та тренінги. Мета даного збірника - це обмін досвідом між бібліотеками ряду регіонів Росії.

Збірник містить статті та матеріали співробітників бібліотек, надані Ростовською-на-Дону обласною дитячою бібліотекою ім. В.М. Величкіної, Ленінградською обласною дитячою бібліотекою, Івановською обласною бібліотекою для дітей та юнацтва та їх регіональними бібліотеками, Централізованою бібліотечною системою і бібліотеками м. Петрозаводська, а також упорядника (м. Москва).

Дорожкина, В. Т. Одаренных детей гораздо больше, чем мы знаем / В. Т. Дорожкина // Школьная библиотека. – 2006. - №2. – С. 68-71.

Робота з обдарованими дітьми в умовах бібліотеки. Незамінним помічником у розвитку творчого дару дитини є книга. В умовах бібліотеки в такій роботі можна досягти набагато більших успіхів.

Спілкування з учителями, працівниками бібліотек, батьками, з самими дітьми навело на думку про створення обласної творчої лабораторії для обдарованих дітей. Робота творчої лабораторії та її філій покликана сприяти:

1. виявленню обдарованих дітей;
2. розвитку їх творчого потенціалу та його реалізації;
3. розширенню кругозору і залученню до книги не просто як до джерела знань, а як до «збудника» бажання наукового і творчого пошуку.

Дяків, В. Г. Обдаровані діти / В. Г. Дяків // Шкільна бібліотека. – 2006. - №7. – С.93-98.

Визначень поняття «обдарованість» багато. Але ми зупинимося на одному – «це виявлення можливостей і бажань особистості до розвитку та саморозвитку з метою самореалізації творчого потенціалу і задоволення потреби у емоційно-вольовій сфері».

Важливою складовою успіху є реальне сприймання обдарованості дитини зі всіма позитивними та негативними рисами її характеру та психіки.

Однією з характерних рис є створення інформаційного простору, який давав би учням інформацію про різноманітні конкурси та змагання.

Необхідною умовою для розвитку і виявлення здібностей учнів є психологічний супровід. Визначення ступеня учнівських досягнень, порівняння творчих характеристик відносно віку і, головне, прогнозування подальшої діяльності – такі завдання стоять перед психологом.

Журавлев, А. Л. Образование одаренных – государственная проблема / А. Л. Журавлев, В. В. Рубцов, А. А. та інші // Обдарована дитина. – 2012. - №3. – С. 2-10.

Здібності людей виступають в якості головного ресурсу держав у сучасному світі, де основою конкурентоспроможності стала

високотехнологічна , побудована на знаннях економіка. Цей факт констатується на найвищому рівні - державному.

У соціальному плані загально визнано, що освіта обдарованих дітей - це найважливіший компонент системи " Соціальних ліфтів ".

Зміна географії роботи з обдарованими дітьми впродовж останніх 50 років добре ілюструє той факт, що пильну увагу до освіти обдарованих і талановитих дітей - показник країни з великими амбіціями, зверненими в майбутнє.

Кашпрук, О. Є. Вправи та ігри на розвиток творчого потенціалу дошкільника / О. Є. Кашпрук // Обдарована дитина. – 2012. - №2. – С. 35-40.

Кашпрук О. Є., практичний психолог НВК «Гімназія №14» м. Луцька, ділиться досвідом роботи, як розвинути творчий потенціал дошкільника через ігри та вправи, наприклад:

- «Вигадай сам». Мета: вчити дітей бачити в різних речах можливі замітники інших предметів, придатних для тієї чи іншої гри. Формувати вміння використовувати один предмет як замітник інших і навпаки;
- «Оживи кружечок». Мета: розвивати творчу уяву;
- «У що з цим можна грати?». Мета: вчити дітей фантазувати, розвивати творчі здібності;
- «Подарунки для ляльки». Мета: вчити дітей фантазувати;
- «Чи таке буває?». Мета: розвивати здатність дітей відтворювати образ предмета на основі його словесної характеристики;
- «Засадимо квітники». Мета: розвивати творчу уяву дітей, естетичний смак;
- «Плутанина в цирку». Мета: розвивати творчі здібності дітей, здатність перевтілюватися у сценічний образ, вдало використовувати мову, дії, міміку, жести; виховувати почуття гумору;
- «Маленькі казкарі». Мета: вчити дітей створювати казкові твори за заданим малюнком.

Коковенкова, Л. В. Скоро сказка сказывается, да не скоро дело делается / Л. В. Коковенкова // Школьная библиотека. – 2011. – № 1 -2. – С.113-116.

Лариса Вікторівна дає практично розгорнутий план проведення Тижня дитячої книги в дитячій бібліотеці. Шестиденний тиждень

розписаний повністю: «Поетичний понеділок», «Загадковий вівторок», «Росказкина среда», «Почемучкин четверг», «Журнальная пятница», «Сказочная суббота». І для кожного дня придумані захоплюючі для дітей заняття. Назви говорять самі за себе.

Ландау, Э. Одаренность требует мужества: психологическое сопровождение одаренного ребенка /Э. Ландау; пер. с нем. А. Голубева. – М.: Академия, 2002. – 144 с.

У книзі представлено багаторічний досвід відомого ізраїльського психолога та психотерапевта Е.Ландау з психологічної підтримки обдарованих дітей, підлітків та їх батьків. В основу книги покладено публікації автора з проблем обдарованості та креативності, інтелектуальної творчості дітей, ігрової моделі.

Обдаровані діти: діагностика та супровід / упоряд. Т. Червонна. – К.: Шкільний світ, 2008. – 128 с.

Добірка статей презентує досвід практичних психологів України. Розглянуто роботу з дітьми, які виділяються підвищеним рівнем розумового розвитку на різних вікових етапах. Творчість, новизна та оригінальність їх діяльності виявляється тоді, коли вони самостійно ставлять проблему і знаходять шляхи її вирішення. Враховуючи обдарованість як чинник успішної діяльності дитини, автори наголошують на особливій увазі до саморозвитку, самореалізації.

Одаренные дети / под ред. Г. Бурменской, М.Слущкого; пер. с англ. Д. Линника. – М.: Прогресс, 1991. – 376 с.

Автори збірника – зарубіжні психологи К. Текекс, М. Карне, К. Абромс – знайомлять зі спеціально розробленими програмами відбору, навчання і розвитку обдарованих дітей. Представлено конкретні шляхи вирішення проблеми обдарованої дитини в сім'ї та суспільстві. Проаналізовано спеціальну програму соціальної, психологічної та педагогічної допомоги обдарованим дітям.

Петроченко, В. Н. Творческая лаборатория / В. Н. Петроченко // Современная библиотека. – 2010.- №1.- С.44-45.

У процесі духовно-морального становлення особистості дитини важлива роль належить книзі і бібліотеці. Прийшовши в бібліотеку, вона знайомиться з величезним світом класичної російської і зарубіжної літератури, книгами про вітчизняну культуру, історію, мистецтво та ін.

Саме тут створене сприятливе середовище для інтелектуального спілкування, пізнання світу і визначення своєї ролі в ньому, саме тут відбувається ідентифікація молодого читача як громадянина.

Едуард Шим писав: «Хлопчисько не навчиться любити природу, поки не пожаліє замерзлого в снігу горобця, дівча не оцінить красу навколишнього світу, поки не побачить який - небудь тихий захід на річці, раптом вдарить по серцю з несподіваною силою ... З таких ось крихітних відкриттів і починається духовне зростання людини. На жаль, ми рідко замислюємося про це ». Дітей, які приходять до бібліотеки, вже не назвеш «Втраченим поколінням» хоча б тому, що у них в руках книга. А якщо з ними поруч виявляється і уважний дорослий, який готовий їх зрозуміти, вислухати, то з юних читачів неодмінно виростуть достойні люди. Саме тому основне завдання бібліотеки - творчий розвиток юних читачів.

Піскун, К. Робота бібліотек Богородчанської ЦБС з обдарованими дітьми / К. Піскун // Світ дитячих бібліотек. - 2006. - №1. – С. 16.

Визначальними напрямками Богородчанської ЦБС у роботі з підростаючим поколінням є забезпечення потреб дітей на допомогу самореалізації особистості, підвищення інтелектуального, фізичного, емоційного рівня, чому, на нашу, думку дуже добре сприяє їх активна участь у різних видах самостійної творчої діяльності.

Юні дарування тут підтримують, шукають цікаві нетрадиційні форми роботи з ними, розвивають індивідуальні здібності кожної обдарованої дитини. І для кожного в бібліотеці знайдеться мудра книга і добре слово бібліотекаря.

Писаренко, Н. Робота з обдарованими дітьми / Н. Писаренко // Світ дитячих бібліотек. – 2006. - №5. – С. 13-14.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Охтирської районної ЦБС є виявлення обдарованих дітей та підтримка і розвиток їхніх талантів. У бібліотеці проводиться відповідна робота: створено районний банк даних «Обдарованість», який містить відомості про 140 обдарованих дітей Охтирщини та про керівників, які працюють з ними, розроблено план роботи з виявлення обдарованих дітей, визначено пріоритетні напрямки організації роботи з юними талантами. З досвідом роботи ділиться Ніна Писаренко, завідувача відділом організаційно-методичної

роботи, комплектування та обробки документів Охтирської РЦБС (Сумська область).

Проценко, О. Розвиток здібностей та обдарувань у дошкільників / О. Проценко. – К.: Шкільний світ, 2011. – 128 с.

Книга містить психодіагностичні методики виявлення здібностей дітей, програми розвитку обдарованості та творчих здібностей. Представлено рекомендації щодо складання індивідуалізованих програм навчання та розвитку в умовах дошкільного навчального закладу. Проаналізовано основні напрями роботи психолога з обдарованими дітьми.

Розенова, М. Обдаровані діти: психологічні проблеми розвитку, навчання й виховання [Електронний ресурс] / М. Розенова // Отвіта. ua. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/psychology/1706/>], вільний - Загол. з екрану.

Принципи побудови програм для обдарованих дітей

Яким же чином варто працювати з обдарованими дітьми?

Карне, Шведел і Ліннемайер виділили деякі основні принципи складання програм для обдарованих дітей молодшого віку:

1. Кожна дитина неповторна. Необхідно виділити сильні та слабкі властивості кожної дитини та скласти програми, що відповідають її потребам.

2. Обдаровані діти дуже критичні до себе і часом відрізняються несприятливим «Я-образом». Необхідно допомогти їм знайти реалістичне уявлення про себе. Особливо важливо згладити невідповідність між високим інтелектуальним розвитком і доступними руховими навичками.

3. Родина відіграє найважливішу роль в освіті обдарованої дитини, тому вона повинна працювати в тісному контакті з виховними закладами.

4. Оскільки обдарованих дітей відрізняє широка сфера інтересів, програма повинна включати різноманітний матеріал, збалансований і сприятливий їх усебічному розвитку (в емоційному, руховому плані й у сфері спілкування).

5. Обдарована дитина, яка спілкується в одній групі із «середніми» дітьми, повинна мати можливість спілкуватися із настільки ж розвиненими однолітками.

6. Керувати програмою навчання обдарованих дітей повинна людина, яка має спеціальну підготовку й відповідний досвід роботи.

7. Невід'ємна частина програми - система її оцінки. Важливо визначити, якою мірою дитина досягає поставлених цілей. У такий спосіб можна виявити слабкі місця програми й визначити, наскільки вона задовольняє потреби дитини. Тому повинна мати місце добре організована, ефективна й постійно діюча система виявлення обдарованості, в якій беруть участь і батьки.

8. Щоб забезпечити поступальний хід розвитку, програма повинна передбачати оптимальний і плановий перехід дитини з одного рівня на інший. Це вимагає спільних зусиль адміністрації і батьків.

9. Одного інтелекту в житті недостатньо, тому програма повинна розвивати цілеспрямованість, наполегливість і бажання довести справу до кінця.

10. Програма повинна передбачати розвиток творчих здібностей дитини.

Наставники обдарованих дітей

Всі, хто працює з обдарованими дітьми, потребують допомоги людей, які володіють спеціальними знаннями й навичками у сфері роботи з такими дітьми, виділяють такі риси професіонала, який може працювати з обдарованими дітьми:

високий рівень інтелектуального розвитку;

чуйність;

почуття власної гідності;

здатність переносити великі моральні витрати;

гарна саморегуляція;

уміння підтримати, захистити, надати допомогу;

комунікативність;

гарні організаторські здібності;

уміння будувати педагогічну діяльність на основі результатів психодіагностики особистості дитини, з огляду на її індивідуальні й вікові особливості;

уміння адаптувати свою діяльність до особистості кожної дитини;

уміння розробляти й упроваджувати авторські програми;

уміння створювати ситуацію успіху, умови для самореалізації особистості учня, стимулювати творчість дитини;

уміння використовувати у своїй діяльності інноваційні методи та технології навчання й розвитку дітей.

Соловьева, Е. Возьми мольберт, идя в библиотеку /Е. Соловьева // Библиополе. – 2009. - №3. – С. 49-51.

Естетичне виховання юних завжди було пріоритетним напрямком в нашій практиці. Для того, щоб воно проводилося більш ефективно, організували сектор естетичного розвитку. Головним його завданням стала розробка виховних програм, які повністю або частково містять різні форми творчості. А найважливіша їх складова - конкурси.

Програма «Планета казок», розрахована на дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, здійснюється РДБ спільно з Центром дитячої творчості, Міським краєзнавчим музеєм, палацом культури. Основна мета цієї програми - в доступній ігровій формі розповісти дітям про різні країни, народи і культури, особливе значення приділяється казкам.

Ще одна програма РДБ з розвитку творчих здібностей дітей в процесі ознайомлення з декоративно - прикладним мистецтвом називається «У кожній хатинці - свої іграшки». Тут заняття проводяться спільно з педагогами Центру дитячої творчості та Дитячої художньої школи.

Інша програма - «Ми разом» - проводиться спільно з відділом соціального захисту населення в Сафронівському районі Департаменту соціального розвитку. Вона спрямована на підтримку дітей - інвалідів, дітей, які залишилися без піклування батьків, а також з малозабезпечених сімей. Районний фестиваль художньої творчості «Дитинство - справа серйозна», організований для дітей з різним рівнем стану здоров'я. Серед номінацій цього фестивалю були і конкурси малюнків «Мій улюблений герой» та плакатів « Карлсон, прилітай!».

Необхідно відповісти, що у 2006 р. смоленським видавництвом «Маджента» була випущена незвичайна книга «Ми малюємо вірші». Її особливість в тому, що твори смоленських поетів проілюстрували діти, що живуть в різних містах і селах області.

Сторожук, Г. С. «Подорож до годівнички»: досвід взаємодії педагога і дітей старшого дошкільного віку в рамках інтегрованого загально - розвивального проекту / Г. С. Сторожук, Н. Л. Крива, А. П. Рясенчук // Обдарована дитина. – 2012. - №3. – С. 11-17.

У статті наведений досвід роботи вихователів Житомирського центру розвитку дитини №53 «АБВГДЕЙКА», а саме про проект «Подорож до годівнички». Представлено хід роботи першого та другого дня, ігри та завдання.

Черномазова, В. Роль бібліотеки в реалізації проекту «Творческая одаренность детей и ее развитие / В. Черномазова // Шкільна бібліотека плюс.- 2004.- №12. – С. 30-31.

Морально - етичні і духовні потреби сучасних дітей та підлітків - категорія мінлива, що пов'язано з впливом ЗМІ, комп'ютерних технологій, аудіо - відео - культури. Щоб їх розвивати, їх потрібно постійно вивчати. Педагогів і бібліотекарів усього світу турбує відчуження дітей від серйозного читання, що якісно знижує рівень інтелекту особистості, не дає поживи для розуму та душі.

Аби допомогти дитині відкрити неосяжний світ духовних цінностей, розвивати його художні і творчі здібності, постійно заохочувати і стимулювати його інтерес до книг, я використовую різні форми і методи роботи. Це години спілкування і уроки - ігри, виставки та уроки - бесіди, літературні ранки та вікторини. Як бібліотекар, беру участь у всіх заходах, святах, оглядах, КВК, колективних творчих справах.

Із 1997 року розроблений і проводиться цикл бібліотечних заходів, присвячених видатним людям, які жили тут, творили і прославляли Кримську землю. Це художники брати Іван і Габріел Айвазовські, К. Богачевська, поет і художник М. Волошин, поети О. Пушкін, М. Цвєтаєва тощо.

Другий рік ми тісно співпрацюємо з центральною дитячою бібліотекою ім. Гайдара: брали участь у конкурсі творчих робіт до її 80-річного ювілею «Бібліотека у моєму житті», писали індивідуальні і колективні роботи.

Є у дітей і досвід участі в міжнародних телекомунікаційних проектах. На їх основі видано книги «Закони життя», «Сімейна спорідненість», «Останнє літо минулого тисячоліття», в яких представлені роботи наших учнів.

Чивикова, О. «Арт-наdejда» юних кукловодів /О. Чивикова // Бібліотека. – 2010. - №7. – С.35-38.

Серед завдань, що стоять перед співробітниками відділу (відділ сімейного читання Обласної дитячої бібліотеки м. Ліпецька), найважливішими є відродження традиції сімейного читання, залучення дітей до книги і розвиток у них здібностей до творчості і самоосвіти, ми прагнемо якомога ближче спілкуватися з читаючими сім'ями, співпрацювати з освітніми установами, розробляти програми, які стимулюватимуть батьків і дітей до спільного відвідування бібліотеки. Відділ тримає курс на диференційований підхід і варіативні програми.

Шалагіна, С. Розвиток творчих здібностей дітей у бібліотеці / С. Шалагіна // Світ дитячих бібліотек. – 2007. - №3. – С. 12-14.

Сьогодення потребує обдарованої особистості — людину, яка нестандартно мислить, має сильну волю та колосальну працездатність. Такі основні риси талановитої особистості, як потреба у творчості та пошук нових ідей, сприяють формуванню у дітей незалежного мислення, власної винятковості і стають життєвою необхідністю. Саме тому одним із найголовніших завдань бібліотеки є пошук і підтримка обдарованих читачів, виявлення індивідуальних особливостей, визначення перспективи подальшого розвитку творчого потенціалу кожної дитини, задля того, щоб їхнє життя було більш захоплюючим і цікавим. Кожна дитина талановита, має природні здібності та творчі задатки, і одним з найефективніших шляхів пошуку талантів є конкурси, участь у яких дарує читачам радість особистої самореалізації, почуття власної гідності

У статті Світлани Шалагіної (завідуюча Центральною міською бібліотекою для дітей м. Стаханова Луганської обл.) представлено досвід роботи з талановитими дітьми, а саме: конкурси, дитячі студії, клуби тощо.

Шорыгина, Т. А. Волшебный сундучок: девять конспектов занятий для детей о нравственных качествах личности / Т. А. Шорыгина. – М.: Либерия-Библинформ, 2010. – 96 с.

Збірник з серії: дитяча читальня «БібліоНЯНЯ», присвячений таким моральним поняттям, як доброта , щастя , дружба і взаємовиручка, вірність, відвага і сміливість, честь і чесність, сила духу та любов.

Заняття розбиті за місяцями з вересня до травня. Мета занять - формування у дітей морально - етичних норм, розвиток пізнавальних процесів, творчого мислення, фантазії та уяви у молодших школярів та старших дошкільників .

Шарабура, О. Паростки духовності у творчості авторів-початківців збірки «Ластів'ята» / О. Шарабура // Світ дитячих бібліотек.- 2007. - №4. – С. 22-23.

Незважаючи на всі негаразди і труднощі сьогодення, ми щасливі люди, бо працюємо в найкращому місці на землі – дитячій бібліотеці. Саме з таких слів розпочинається стаття директора Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей Ольги Шарабури. Вона ділиться досвідом роботи з обдарованими дітьми, творчі роботи яких видано у збірках «Ластів'ята».

Шумакова, Н. Б. Значение общения в творческом развитии ребенка / Н. Б. Шумакова // Обдарована дитина. – 2012. - №2. – С. 2-5.

Вислів Я. Коменського – «Нехай ніхто ніколи не сумнівається у тому, що дитина може більше, ніж хто-небудь, розвинути розум іншої дитини» - явно випереджало свій час.

Практично серйозна систематична наукова розробка цього питання почалася з робіт Жана Піаже, в нашій країні (в Росії - прим . Ред .) - Л. С. Виготського , який багато зробив для того, щоб відкрити значення напрямку спілкування дитини з дитиною і дитини з дорослим і його ролі в її психічному розвитку.

У статті також наведено приклади роботи інших філософів різної епохи з даної теми.

Укладач та комп'ютерний набір:
Редактор:
Відповідальна за випуск:

Соломка Ю. Р.
Давидюк Л. І.
Жайворонок Т. А.